

Bouwhistorisch onderzoek gemeente Groningen

BOUWHISTORISCHE VERKENNING

Adres	: Herestraat 9 en 11
Status	: BBP
Periode	: februari 2002
Onderzocht door	: Taco Tel en Henk Wierts
Auteur	: Taco Tel
Datum	: Groningen, 6 maart 2002

Inleiding

Voor het pand Herestraat 9 en 11 wordt momenteel een verbouwing voorbereid. Dit is voor de gemeente Groningen de aanleiding geweest een bouwhistorische verkenning uit te voeren. In deze verkenning worden de belangrijkste zaken met betrekking tot de bouwgeschiedenis in het kort weergegeven. Vervolgens worden de bouwhistorisch belangrijkste zaken beschreven en met enkele tekeningen en foto's toegelicht. Tenslotte volgt een waardestelling waarin de onderdelen met bijzondere waarden worden genoemd.

Situering/structuur

Het huidige winkelpand Herestraat 9 en 11 is ontstaan door het samenvoegen van drie panden. Twee van deze panden bevinden zich aan de westkant van de Herestraat. Hiervan bevindt Herestraat 9 zich op de hoek met het Koude Gat, Herestraat 11 bevindt zich ten zuiden hiervan. De tweede en derde verdieping van het pand Herestraat 7 sluit boven het Koude Gat aan op rechter zijgevel van Herestraat 9. Het derde pand bevindt zich dwars achter Herestraat 9 en 11 en heeft de voorgevel aan het Koude Gat achter Herestraat 7. De drie samengevoegde panden hebben tezamen een bijna rechthoekige plattegrond. Het achterste gedeelte van de zuidmuur (dit is de achtergevel van het pand aan het Koude Gat) ligt iets terug ten behoeve van een drup.

Het gehele complex is onderkelderd. In de kelders is de bovengenoemde structuur goed te herkennen. Herestraat 11 heeft vier bouwlagen met kap. De bouwlagen hebben een opmerkelijk geringe hoogte. De overige twee panden hebben drie bouwlagen waarvan de totale hoogte van de panden ongeveer gelijk is aan dat van Herestraat 11.

Het huidige dakenplan wijkt af van de oorspronkelijke structuur van de panden zoals die in de kelder valt te herkennen. Herestraat 9 heeft een kap die doorloopt over de voorste helft van het pand aan het Koude Gat. Het achterste gedeelte van het pandje aan het Koude Gat (achter Herestraat 11) heeft een plat dak. Herestraat 11 heeft een zadeldak met aan de voorkant een eindschild.

Bouwgeschiedenis

In het kader van deze bouwhistorische verkenning is het niet mogelijk de bouwgeschiedenis uitgebreid te bestuderen. De resultaten van het nu uitgevoerde onderzoek dragen dan ook een voorlopig karakter. De drie panden hebben een complexe bouwgeschiedenis mede omdat door samenvoegingen de oorspronkelijke structuur deels is gewijzigd.

De ouderdom van de drie panden is moeilijk vast te stellen omdat veel van de oorspronkelijke constructies en afwerkingen zijn gewijzigd of aan het zicht onttrokken zijn. Oorspronkelijk waren de drie panden zelfstandige huizen. Deze huizen hebben vermoedelijk alle drie een middeleeuwse oorsprong. Het pand aan het Koude Gat (achter nr. 9 en 11) is zeker van oorsprong middeleeuws. Het duidelijkste bewijs hiervoor is te vinden in de kelder. De grotendeels behouden gebleven eikenhouten

vloerconstructie van de begane grond met het daarop aanwezige vloerhout maken deze datering aannemelijk. Delen van de bouwmuren en balklagen kunnen ook deze ouderdom hebben, hiervan was echter weinig in het zicht met uitzondering van muurwerk in de kelders en in de drup. Het muurwerk van de drup is de linker zijmuur van Herestraat 11 dat tot en met de tweede verdieping is opgetrokken. Dit muurwerk heeft evenwel een onduidelijke en rommelige beëindiging.

Op de kaart van Haubois uit ca. 1634 staan de drie panden duidelijk afgebeeld met ieder een zadeldak. De hoogte van de drie huizen is op de kaart moeilijk af te lezen. De kadasterkaart uit ca. 1828 laat eveneens drie panden zien. Op deze kaart staat de achtergevel van het pand aan het Koude Gat in het verlengde getekend van noordgevel van Herestraat 13. Hier bevindt zich evenwel een drup waardoor de achtergevel iets terugligt. Een situatie die ouder is dan ca. 1828.

De drie panden zijn onafhankelijk van elkaar in fasen verhoogd. De precieze volgorde en datering van de afzonderlijke ophogingsfasen is niet aan te geven. Vermoedelijk heeft het pand Herestraat 11 als eerste de huidige hoogte bereikt. Dit pand telt vier opvallend lage verdiepingen waarvan de voorgevel mogelijk uit de achttiende eeuw of het begin van de negentiende eeuw stamt. Boven in de achtergevel van dit pand bevond zich een raam dat later is dichtgemetseld vanwege de verhoging van het erachter liggende pand aan het Koude Gat. Gezien het muurwerk van de achtergevel van het pand aan het Koude Gat dat in de drup zichtbaar is dateert in ieder geval de bovenste verdieping uit de negentiende of begin twintigste eeuw.

De architectuur van de voorgevel van Herestraat 9 doet sterk vermoeden dat deze gevel in twee fasen is opgetrokken. De eerste verdieping stamt vermoedelijk uit ca. 1860, de tweede verdieping uit ca. 1890. Vermoedelijk is dit pand in ca. 1890 samengetrokken met het pand aan het Koude Gat omdat de nieuwe kapconstructie doorloopt tot over het erachter gelegen pand. Door de samenvoeging ontstond een L-vormige plattegrond.

Deze situatie komt overeen met de oudste bouwtekening uit 1914 die in het bouwdoosje te vinden is. Architect A. Th. van Elmpt was toen betrokken bij een verbouwing voor de winkel van W.R. Becker. De indeling onderging enkele wijzigingen en aan de Herestraat werd een nieuwe pui gerealiseerd. De eerste en tweede verdieping had een bestemming als woonhuis, daar veranderde bijna niets.

De verbouwing was noodzakelijk omdat in dit pand de instrumentenmakerij A.H. Becker werd gevestigd waarvoor dit pand in 1913 werd gekocht¹. Daarvoor was de instrumentenmakerij aan de Stoeldraaierstraat gevestigd geweest waar A.H. Becker in 1865 de zaak begon.

Herestraat 9 pui in de voorgevel ontworpen in 1914 door architect A. Th. van Elmpt.

¹ Marsman Joop en Peter Hellema, *125 jaar Becker van instrumentenmaker tot opticiens-audiciensbedrijf*, Groningen, 1990, blz 39.

Herestraat 11 werd in 1923 verbouwd waarbij de nieuwe winkelpui in Amsterdamse Schoolstijl werd vormgegeven.

In 1927 werd een woonvertrek op de eerste verdieping van Herestraat 9 tot werkplaats bestemd. De functies waren als volgt verdeeld in het pand: in de kelder de smidse, op de begane grond de winkel, op de eerste verdieping de werkplaats en op de tweede verdieping de woonvertrekken².

In de tweede wereldoorlog zijn in de kelders werkplaatsen ingericht. De kelders gaven echter regelmatig aanleiding tot lekkages zodat tot drie keer toe werd gepoogd deze waterdicht te maken. Opmerkelijk is dat in het bouwdoosje wordt gesproken over het waterdicht maken van drie kelders. Dit duidt erop dat in ieder geval de kelder van Herestraat 11 ook bij de winkel van Becker was getrokken.

Kort na de oorlog in 1946 verzoekt de firma Becker om ruimte aan de woonbestemming te mogen onttrekken. Dit wordt in eerste instantie geweigerd vanwege de heersende woningnood. De aanvrager houdt echter voet bij stuk en betoogt: “de personeelssterkte is sterk toegenomen in verband met de vele opdrachten voor kunstbenen en –armen enz. voor oorlogsslachtoffers welke met voorrang moeten worden behandeld”. Dit overtuigt de gemeente zodat toestemming volgt.

In 1957 wordt de panden Herestraat 9 en 11 verbouwd waarbij de scheidingsmuur tussen de panden wordt weggebroken zodat één winkel ontstaat.

In 1977 volgt de laatste grote verbouwing waarbij de indeling van de winkel werd gewijzigd en er een nieuwe winkelpui werd aangebracht.

De kelders zijn inmiddels niet meer in gebruik als werkplaats.

Beschrijving exterieur

Voorgevels Herestraat 9 (rechts van de blokvormige neonreclame) en 11 met rechts het Koude Gat.

Voorgevel Herestraat 9

De drielaagse voorgevel is drie raamtraveeën breed en laat verschillende bouwfasen zien. Op de begane grond bevindt zich een winkelpui uit 1978, gelijkend aan die van nr. 9. De architectuur van de eerste verdieping wijkt af van de tweede verdieping. Wel zijn alle raamopeningen van T-vensters voorzien. Het bepleisterde muurwerk van de eerste verdieping stamt uit ca. 1860, van de tweede

² Ibidem, blz 48.

verdieping uit ca. 1890. Opvallend is dat de verdiepingshoogte van de tweede verdieping iets hoger lijkt te zijn dan de eerste verdieping. De twee penanten tussen de ramen op de eerste verdieping zijn versierd met een meanderend motief, terwijl de buitenste penanten een blokimitatie bepleistering hebben. Boven de ramen zijn forse sluitstenen te zien met ter weerszijden daarvan versieringen in de vorm van krullen. Op de overgang van de eerste naar de tweede verdieping bevindt zich een cordonlijst waarop pilasters staan die een forse kroonlijst dragen. Hierbinnen bevinden zich de drie vensters van de tweede verdieping. De pilasters staan op postamenten. De buitenste twee pilasters zijn plat en van blokimitatie voorzien; de binnenste twee zijn half rond en gecanneleerd. Boven de pilasters is de kroonlijst voorzien van consoles, boven de buitenste pilasters zijn ze dubbel uitgevoerd. Tussen de consoles in het fries zijn rechthoekige vakken uitgespaard. De kroonlijst is links omgekornist terwijl de kroonlijst aan de rechterkant recht is afgesneden. Dit is opmerkelijk en geeft een onevenwichtig gevelbeeld. Op de geveltekening van architect A. Th. Van Elmpt uit 1914 is de kroonlijst hier wel omgekornist. Vermoedelijk heeft oorspronkelijk wel zo gezeten maar is dit op enig moment verwijderd, wellicht omdat het houtwerk was verrot.

Voorgevel Herestraat 11

De vierlaagse voorgevel uit de achttiende of het begin van de negentiende eeuw is drie raamtraveeën breed met op de begane grond een winkelpui uit 1978. Daarboven is het muurwerk wit geschilderd. Op de eerste en tweede verdieping bevinden zich telkens drie vensters. Op de derde verdieping heeft alleen de middelste travee een venster, het muurwerk ter weerszijden is blind. Boven dit venster bevindt zich een vierkant gat waarin vroeger vermoedelijk een hijsbalk heeft gezeten. De borstweringen tussen de vensters zijn bijzonder laag. In de kozijnen op de eerste verdieping bevonden zich H-vensters, op de tweede en derde verdieping zijn dit zesruits draairamen. De gevel heeft aan de bovenkant een kroonlijst die links en rechts wordt ondersteund met een console.

Voorgevel aan het Koude Gat

De gevel is drie bouwlagen hoog en drie raamtraveeën breed. Het muurwerk is geheel wit bepleisterd en wordt aan de bovenkant afgesloten met een houten kroonlijst. Het gevelgedeelte van de begane grond is voor een groot deel blind. Rechts bevindt een portaal met de voordeur. Het portaal ligt boven het straatniveau en is bereikbaar middels een moderne gemetselde trap met vier hardstenen treden. Links van de erker bevindt zich een wc raampje. Geheel links bevindt zich een smal venster waarvoor een traliewerk is bevestigd, vermoedelijk uit de jaren 50 van de twintigste eeuw. Links van de trap zijn twee dichtgemetselde en wit bepleisterde kelderopeningen te herkennen.

Ter hoogte van de balklaag van de eerste verdieping bevinden zich twee oude muurankers met dubbele gebogen staarten. De schieters van het linker anker, in het midden van de gevel, eindigen vlak onder de ankerknoop. Dit houdt mogelijk verband met een raam dat hier wellicht vlak onder het anker heeft gezeten.

De vensterplaatsing en indeling op de eerste verdieping is gelijk aan die van de tweede verdieping. Opvallend is dat de vensters asymmetrisch in de gevel zijn geplaatst. De meest rechter penant is breed terwijl de meest linker zeer smal is. De penanten tussen de ramen zijn bovendien ongelijk breed. Het linker raam op de eerste en tweede verdieping heeft een roedeverdeling met in het midden van ieder raam een aantal grotere rechthoekige ruiten met daar omheen smalle rechthoekige ruiten. De ramen rechts daarvan zijn zesruits schuifvensters.

Overige gevels

De overige gevels zijn grotendeels aan het zicht onttrokken door de belendende bebouwing. De linker zijgevel van Herestraat 11 steekt een stuk boven het dak van het buurpand uit. In dit gevelgedeelte bevindt zich een klepraam. Het daarachter gelegen gevelgedeelte dat de achterkant van het pand aan het Koude Gat vormt is wel voor een groot deel zichtbaar vanwege de drup tussen de panden. Dit metselwerk stamt vermoedelijk uit het eind van de negentiende of het begin van de twintigste eeuw. De rechter zijgevel van het pand aan het Koude Gat steekt boven dat van het buurpand uit en is geheel blind. De rechterzijgevel van Herestraat 9 is deels zichtbaar boven het platte dak van Herestraat 7. Dit geveldeel is niet bekeken tijdens de verkenning omdat het niet bereikbaar was. Het gedeelte van de zijgevel aan het Koude Gat heeft een moderne vormgeving uit 1978.

Daken

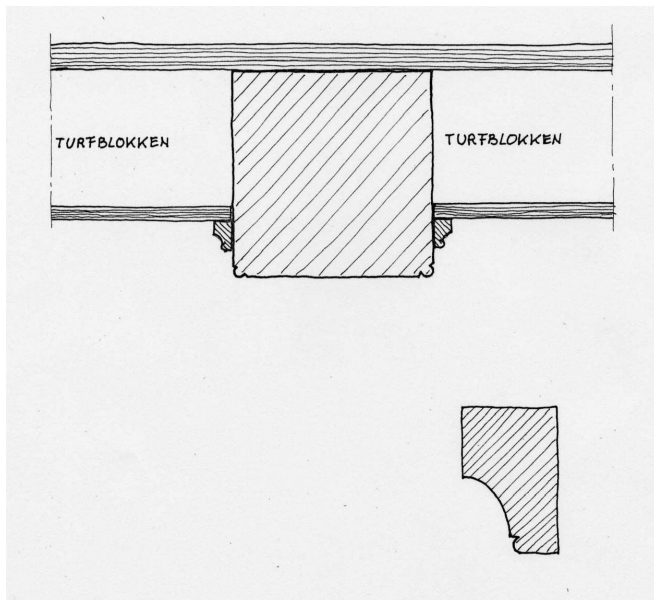
Herestraat 9 heeft een schilddak dat doorloopt tot over het voorste gedeelte van het pand aan het Koude Gat. Aan de voorkant en achteraan het linker zijschild bevindt zich een dakkapel. De dakkapel aan de voorkant is in 1914 aangebracht evenals vermoedelijk de dakkapel aan de linkerkant. De beide daken zijn bedekt met een moderne betonpan. Het resterende dak van het pand aan het Koude Gat is plat.

Herestraat 11 heeft een zadeldak met aan de voorkant een eindschild.

Beschrijving interieur*Kelders*

De drie huizen waaruit het huidige pand bestaat zijn onderkelderd. De kelders zijn onderling met elkaar verbonden. In de muur tussen Herestraat 9 en 11 is een opening evenals in de muur tussen Herestraat 9 en het pand aan het Koude Gat.

De kelder onder Herestraat 9 heeft een negentiende eeuwse zoldering van balken met profileringen door middel van zogenaamde duivejagers. Deze vloer is geïsoleerd door middel van turf.

Detailtekening van de met turfblokken geïsoleerde vloer van Herestraat 9.

Rechts achter, evenwijdig aan de muur tussen Herestraat 9 en het pand aan het Koude Gat is in de begane grondvloer is een later dichtgezette opening te zien waar vroeger een trap heeft gestaan. De wanden zijn rondom bepleisterd. Tegen de rechter muur is duidelijk de plaats te herkennen waar vroeger een schouw heeft gezeten. Links in de voorgevel is de vroegere keldertoegang vanuit de Herestraat te zien. Rechts hiervan bevindt zich tegen de voorgevel een metalen kast, gemaakt tussen twee muurtjes.

De vloer is van beton. Dit beton is waarschijnlijk in de tweede wereldoorlog aangebracht toen men bij herhaling heeft gepoogd de kelder waterdicht te maken.

De kelder onder Herestraat 11 is verdeeld in twee ruimtes door middel van een dwars geplaatste muur halverwege die vermoedelijk in de negentiende eeuw is aangebracht. In deze muur zit rechts de deuropening en in het midden een liggend rechthoekig raam met vier roeden. Geheel links tegen de linker kelder muur bevindt zich een later aangebrachte opening in de scheidingsmuur.

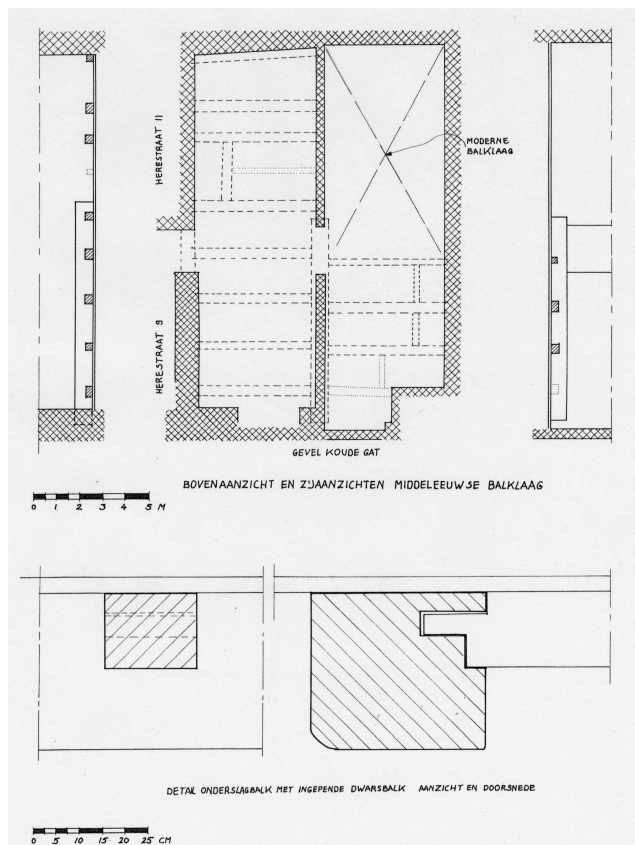

Herestraat 11, kelder met de dwars geplaatste scheidingswand tussen het voorste en het achterste gedeelte van de kelder.

De balklaag van de begane grondvloer van het achterste gedeelte van de kelder is licht uitgevoerd. De balken rusten rechts op langs de muur gemetselde poertjes. De balklaag in het voorste gedeelte bestaat uit gekantrechte naaldhouten balken die deels zijn omkist. De omkisting is negentiende eeuws. Ook deze balklaag rust rechts op poertjes. Het voorste gedeelte van de vloer is van beton, versterkt met ijzeren binten. De grote bint is vermoedelijk van gietijzer en is in verhouding tot de hoogte opvallend smal, bovendien is de doorsnede van de balk a-symmetrisch. Dit is mogelijk in 1923 aangebracht toen de winkel een nieuwe etalagepui kreeg in Amsterdamse Schoolstijl.

In het muurwerk boven de doorgang naar de kelder van Herestraat 11 is roet te zien. Dit duidt erop dat daar vroeger een stookplaats heeft gezeten.

In de achterste ruimte is tegen de linker wand de aftekening te zien van een trap naar de begane grond. Rechts voor is de aftekening in de muur te zien van de voormalige keldertoeegang vanaf de Herestraat.

Tekening kelder van het pand aan het Koude Gat.

De eikenhouten balklaag van de begane grondvloer van het pand aan het Koude Gat stamt uit de middeleeuwen en bestaat uit een zware onderslagbalk met daarin gepend lichtere dwarsbalken waar overheen brede eiken vloerdelen liggen. Vermoedelijk zijn de ingepende dwarsbalken met een toognagel van boven af vastgezet aan de onderslagbalk. De onderslagbalk wordt ondersteund door een later gemetselde muur, achteraan ontbreekt de onderslagbalk en zijn de dwarsbalken direct in de muur opgelegd. Waarschijnlijk liep de onderslag oorspronkelijk wel door tot de achtergevel en werd vermoedelijk in het midden ondersteund door een standvink in plaats van de huidige muur. Bouwsporen die deze veronderstelling bewijzen zijn evenwel nog niet gevonden. De vloerdelen hebben een verbinding door middel van een halfhoutse overlap. De vloerdelen zijn bijzonder breed, tot maximaal 56 cm. De onderkant van de balken en vloerdelen is met dodekop rood ingesmeerd. Op de brede vloerdelen zijn nog restanten van een plavuizenvloer aanwezig. Hier overheen is een modernere houten vloer gelegd. Rechts achter ontbreekt een deel van de oude vloer, hier is de balklaag 20ste eeuws. In dit moderne gedeelte bevindt zich ook de trap naar boven.

Overzicht van het linker deel van de eikenhouten balklaag met vloerdelen. Links voor is een raveling te zien met daarboven de moderne vloer die over de oude vloer is aangebracht.

De eikenhouten onderslagbalk met ingepende dwarsbalken waar overheen de originele vloerdelen liggen.

Een uitsparing in de muur van de voorgevel, rechts naast de middenondersteuning laat zien dat hier vroeger de toegang vanuit het Koude Gat was gesitueerd. Het trapje naar deze toegang is nog aanwezig. Aan de andere kant van de midden ondersteuning is een dichtgemetselde muuropening te

zien waar vroeger een raam of luik zal hebben gezeten. De afzaat aan de binnenkant van deze opening is met witte tegeltjes afgewerkt. De dwarsbalk die het dichtst bij deze vroegere opening is geplaatst heeft een afgeschuinde kant. Dit is kennelijk gedaan om de opening te vergroten wanneer er goederen in- of uitgeladen werden. De vloer van de kelder is grotendeels van beton, links zijn nog restanten te zien van een plavuizenvloer.

De wanden dit keldergedeelte zijn, net als de andere twee kelders, bepleisterd. Daar waar de pleisterlaag afbrokkelt komt het baksteenwerk in het zicht dat bestaat uit kloostermoppen. De rechter gevel is deels voorzien van een klampmuur van grote rode bakstenen.

Begane grond

De gehele begane grond heeft een moderne afwerking. De structuur van de oorspronkelijke drie panden is in de plattegrond herkenbaar.

Verdiepingen

De verdiepingen hebben voor een belangrijk deel een moderne indeling en afwerking. De structuur van de drie panden is goed bewaard gebleven in de plattegronden. Herestraat 11 heeft drie verdiepingen waar de andere panden er twee hebben. De vloerhoogtes zijn veel geringer en verspringen ten opzichte van de andere twee panden. De vloerhoogtes van de tweede en derde verdieping zijn bovendien gewijzigd ten opzichte van de oorspronkelijke situatie, waarbij de vloer van de tweede verdieping is verhoogd en die van de derde verdieping is verlaagd. De tweede verdieping heeft daardoor een zeer geringe stahoogte en is buiten gebruik. De derde verdieping loopt niet tot achteren door maar beslaat ongeveer tweederde deel van het oppervlak.

Op de tweede verdieping zijn de wc deur en de deur naar de zolder 19de eeuws en voorzien van een moderne beplating. De kamer in het gedeelte van Herestraat 9 heeft nog de 19de eeuwse kozijnbetimmeringen met vensterbanken.

Kappen

Herestraat 9 heeft een negentiende eeuwse kapconstructie die doorloopt tot over het pand aan het Koude Gat. De kap heeft een stenen borstwering, alleen links achteraan, boven het pand aan het Koude Gat is de borstwering van hout. Op het linker dakvlak bevinden zich twee dakkapellen. De kap van Herestraat 11 is een sporenkap.

Waardstelling

De panden zijn van belang vanwege de stedenbouwkundige situering aan het begin van de Herestraat naast het Koude Gat. De panden zijn tevens van belang vanwege hun massa en karakteristieke architectuur.

Verder zijn de volgende zaken van belang:

- Het casco dat voor een deel nog uit de middeleeuwen stamt. Dit zijn een aantal bouwmuren en balklagen;
- De vloerconstructie boven de kelder van het pand aan het Koude Gat. Deze is van uitzonderlijk groot cultuurhistorisch belang vanwege de hoge ouderdom, zeldzaamheid en gaafheid. Het betreft hier het geheel van de constructie: hoofdbalk, ingepende dwarsbalken, vloerhout en de restanten van de plavuizenvloer.
- In het interieur zijn slechts enkele zaken van belang te weten: enkele negentiende eeuwse deuren, de trap naar zolder en de vensterbanken en raamomtimmeringen op de tweede verdieping van Herestraat 9.

Aanbevelingen

Gezien het uitzonderlijk grote cultuurhistorische belang van de kelder in het pand aan het Koude Gat heeft behoud hiervan de allerhoogste prioriteit. Nader onderzoek naar de ouderdom van deze constructie door middel van dendrochronologisch onderzoek is aan te bevelen.

Wanneer er wordt verbouwd is het van belang aanvullende waarnemingen te verrichten. Wellicht is het dan mogelijk meer duidelijkheid te verkrijgen over de opeenvolgende bouwfasen. Tijdens dit

aanvullende onderzoek dient gelet te worden op eventueel aanwezige oude afwerkingslagen die achter modernere afwerkingen schuil gaan.

Bijlagen

Uittreksels uit de bouwdoSSIers Herestraat 9 en 11

Uittreksel uit het bouwdoossier: **Herestraat 9, 9a**
Bouwdoossier: B 6836

16-02-1914

Vergunning voor W.R. Becker. Het gedeeltelijk vernieuwen van het gebouw, bestaande uit het wijzigen van de indeling, het vernieuwen van de winkelpui en het bouwen van een arkeneel op de voorgevel. De bijbehorende tekening is gemaakt door architect A. Th van Elmpt.

9-02-1927

Vergunning voor A.H. Becker. Vergunning om een woonvertrek op de eerste verdieping te bestemmen tot werkplaats.

25-05-1929

Brief van gemeente aan Dhr. W.R. Becker over opheffing tonnenstelsel en aansluiting op riool.

14-09-1942

Aanvraag materialen voor bouwwerken.

Waterdicht maken van 3 kelders waarin gewerkt moet worden. (metselbaksteen)

24-09-1942

Aanvraag materialen voor bouwwerken

Het herstellen van een kelder (metselbaksteen)

10-10-1942

Aanvraag materialen voor bouwwerken

Waterdicht maken van kelders. (metselbaksteen en kalkzandsteen)

10-12-1946

Onttrekken woonruimte, 3 slaapkamers, een keuken en een kamer wordt in eerste instantie geweigerd.

5-11-1946

Brief van A.H. Becker waarin hij betoogd dat onttrekking van de woonruimte nodig is in verband met groot ruimtegebrek. De personeelssterkte is sterk toegenomen in verband met de vele opdrachten voor kunstbenen en –armen enz. voor oorlogsslachtoffers welke met voorrang moeten worden behandeld.

22-01-1947

Brief van gemeente met toestemming voor onttrekking van woonruimte.

2-04-1957

Vergunning voor het tijdelijk in gebruik nemen van openbare grond voorlangs de gebouwen Herestraat 9 en 11 hoek Koude Gat in verband met de uitvoering van een bouwplan.

9-06-1959

Bouwvergunning voor het plaatsen van o.a. een luifel.

27-08-1977

Bouwvergunning voor het veranderen van de winkel

6-01-1978

Brief van gemeente aan architectenbureau Klein met betrekking tot de verkoop van een smalle strook grond (6 cm.) in het Koude Gat. Door de bouw van een nieuwe muur voor de bestaande is de rooilijn verlegd. In verband met de eigendomsrechten van de firma Meijer (Herestraat 7) blijkt dit bijzonder lastig. De zaak wordt uiteindelijk geregeld.

Uittreksel uit het bouwdoossier: **Herestraat 11**
Bouwdoossier: B 4648

15-02-1923

E. van Linge krijgt vergunning om de pui in de voorgevel te veranderen en twee lichtbakken te plaatsen. Van dit ontwerp is een tekening in het bouwdoossier. De pui wordt in Amsterdamse schoolstijl vormgegeven.

5-10-1923

Gereedmelding van bovengenoemd werk.

25-01-1957

Bouwvergunning het gedeeltelijk veranderen van Herestraat 9 en 11, wijzigen van de indeling, het wegbreken van de scheidingsmuur tussen de beide gebouwen, ter verkrijging van een winkel, het vernieuwen van de trap, het maken van een doorgang in de scheidingsmuur tussen de beide gebouwen ter hoogte van de eerste verdieping en het veranderen van de winkelpui.